

Аналітичний огляд стану державного боргу та його впливу на фінансовий ринок України станом на 01.09.2015 р. НРА «Рюрік» – [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://rurik.com.ua/documents/research/REVIEW_debt.pdf.

4. Проблеми обслуговування державного боргу України. – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.uaeconomic.com/ulen-1698.html>.

Щербан Т.Д.

доктор психологічних наук, професор

Гоблик В.В.

доктор економічних наук, доцент

Щербан Г.В.

старший викладач кафедри початкової і дошкільної освіти

Мукачівський державний університет

м. Мукачево, Закарпатська область, Україна

ЧИННИКИ ВКЛАДЕННЯ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ

Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) можуть відігравати важливу роль в просуванні промислового та економічного зростання в країнах, що розвиваються, через подолання розриву між внутрішніми заощадженнями та інвестиціями, а також зростання поширення знань. Хоча більшість країн, що розвиваються, вживають заходів по залученню прямих іноземних інвестицій, наприклад шляхом надання пакетів стимулюючих заходів і лібералізації торговельних режимів, лише деякі країни мають успіх у залученні ПІІ. Результати показують, що країни з високим рівнем залучення ПІІ мають великий внутрішній ринок з високими темпами зростання ВВП. Також, вони добре оснащені сучасною інфраструктурою, зокрема телефоном та інтернетом. Крім того, бізнес-середовище у країнах з високим рівнем залучення ПІІ дружнє в порівнянні з іншими країнами, про що свідчить високий бал індексу сприйняття корупції та низькі витрати започаткування бізнесу. Таким чином, можна зробити висновок, що великий ВВП і високі темпи зростання ВВП, сприятливе ділове середовище і сучасні засоби зв'язку заохочують приплив ПІІ в країни, що розвиваються.

Дані свідчать, що країни повинні спробувати стати більш привабливими для зовнішнього світу та створити сприятливі умови для бізнесу, зокрема, в довгостроковій перспективі необхідно розробити необхідні інститути, щоб зменшити масштаби корупції, і контролювати чинники, які збільшують видимі і невидимі витрати започаткування бізнесу. Скорочення корупції та розширення об'єктів інфраструктури може скоротити операційні, інформаційні, комунікаційні та витрати започаткування бізнесу. Це може сприяти розвитку бізнес-середовища, що підтримуватиме приток прямих іноземних інвестицій та

стимулюватиме досягненню високих темпів економічного зростання в країнах, що розвиваються.

У розвинених країнах існуюча інфраструктура інформаційно-комунікаційного сектору привертає ПІІ; більш високий рівень інвестицій в ІКТ призводить до більш високого рівня припливу прямих іноземних інвестицій. Але в країнах, що розвиваються напрям причинності йде від прямих іноземних інвестицій до інформаційно-комунікаційного сектору.

В процесі дослідження виявлено, що європейські транснаціональні корпорації (ТНК) є достатньо чутливими до конкуренції на місцевому рівні, і тому вважають за краще інвестувати в регіони, які не спеціалізуються на високотехнологічних галузях виробництва, хоча й характеризуються розвинутою фінансовою, транспортною та комунікаційною інфраструктурою. Крім того, великий і різноманітний людський капітал залишається основним рушійним фактором для ПІІ.

Цікаво відзначити, що в Європейському Союзі ПІІ воліють акумулювати в регіонах, що спеціалізуються на високотехнологічних галузях, хоча й погано забезпечені вченими та/або вузькоспеціалізованими науковцями і бізнес-професіоналами.

Аналіз чинників, що визначають прямі іноземні інвестиції, може бути корисний для представників регіональних органів влади. У зв'язку з цим, можна стверджувати, що, в першу чергу, ефективна політика залучення ПІІ повинна враховувати різні форми неоднорідності, які характеризують транснаціональні компанії, а по-друге, вони повинні зосередити увагу на необхідності розвивати місцеву економіку в напрямку збільшення частки галузей з високою доданою вартістю, інноваційним та управлінським потенціалами. Ми маємо на увазі заходи, які можуть збільшити людський капітал та його функціональну спеціалізацію, яка повинна бути націлена на більш високий рівень менеджменту та/або забезпечення вузькоспеціалізованими професіоналами технічних спеціальностей. Підвищення доступності послуг може підтримувати діяльність ТНК, особливо фінансове посередництво, транспорт і зв'язок можуть бути відповідним важелем не тільки для залучення нових прямих іноземних інвестицій, але і поліпшення економічної ситуації в регіоні, тобто ефекту мультиплікатора.

В результаті проведеного дослідження було виявлено такі фактори, що впливають на рівень залучення прямих іноземних інвестицій в країни, які розвиваються:

- існує позитивний вплив розміру ринку на приплив прямих іноземних інвестицій;
- відкритість для зовнішньої торгівлі робить позитивний вплив на потоки прямих іноземних інвестицій;
- вищий фінансовий розвиток робить негативний вплив на залучення прямих іноземних інвестицій;
- високі урядові витрати стимулюють приплив прямих іноземних інвестицій;
- прямі іноземні інвестиції вищі там, де більші міжнародні грошові перекази;

- агломерація має сильне позитивний вплив на приплив прямих іноземних інвестицій;
- природні ресурси і їх експлуатація привертає величезні прямі іноземні інвестиції.

Слід окремо наголосити, що прямі іноземні інвестиції негативно корелюють з розвитком фінансового ринку, що свідчить про те, що ПІІ є заміником розвитку внутрішнього фінансового ринку. Таким чином, низький рівень розвитку фінансового сектора є вагомим умовою припливу ПІІ. Тим не менш, для того, щоб прямі іноземні інвестиції, в додаток до розвитку фінансового ринку країни, могли покращити якість національних фінансових систем (у тому числі їх інтеграції в світові фінансові ринки), необхідно зробити економіку більш привабливою для багатонаціональних корпорацій.

Важливо також, що потоки ПІІ слідує за високим припливом міжнародних грошових переказів. Зокрема, необхідно розробити стратегію максимальної вигоди від грошових переказів при мінімізації їх негативних наслідків. В якості першого кроку, необхідно знизити вартість відправки грошових переказів. Зниження трансакційних витрат грошових переказів дозволить прискорити скорочення бідності за рахунок міжнародних грошових переказів, а також сприятиме збільшенню частки грошових переказів, які здійснюються через офіційні фінансові канали. Немає сумнівів, що скорочення витрат на відправку грошових переказів призведе до збільшення наявного доходу сімей мігрантів і заохочуватиме їх до використання офіційних банківських каналів.

Торгівля сама по собі не є достатнім засобом для використання можливостей іноземних технологій і забезпечення розвитку. Більш задовільні результати можуть бути отримані, коли торгівля відбувається між країнами з аналогічною економічною структурою (економічною подібністю). Крім того, економічна подібність особливо важлива для нематеріального виміру людського розвитку. Стосовно якості інститутів є низка питань. По-перше, якість інститутів має стабільний і надійний абсолютний вплив на розвиток людини, незалежно від конкретної структури трансферу технологій і незалежно від форми: патенти чи витрати на науково-дослідні і дослідно-конструкторські розробки (НДДКР). По-друге, якість інститутів має стабільний і надійний відносний вплив, так як в будь-який час індекс якості інститутів використовуються для визначення рівня трансферу технологій. По-третє, і в деякій мірі, що більш важливо, якість інститутів формує економічну подібність і умови взаємодії.

Мало відомо про відносну роль торгівлі та прямих іноземних інвестицій в якості механізмів передачі технологій. Враховуючи, що іноземні фірми вибирають для виробництва країни, що розвиваються, ПІІ видаються кращим і відомим каналом передачі технологій.

Таким чином можна зробити висновок, що здатність освоювати інвестиції в приймаючій країні має вирішальне значення для отримання значних вигод від ПІІ. Без адекватного людського капіталу та інвестицій в НДДКР, ефекти від прямих іноземних інвестицій просто неможливі. Лібералізація торгівлі і політики в області ПІІ, можливо, повинні бути доповнені відповідними змінами політики в галузі освіти, НДДКР і накопичення людського капіталу. Компанії

галузей, в яких відіграють вирішальну роль права інтелектуальної власності, можуть відмовитися від прямих іноземних інвестицій, якщо захист прав інтелектуальної власності є слабким або вони не можуть вкладати кошти у НДДКР. Нарешті, політика може також вплинути на режим передачі технології (ліцензування, спільні підприємства, або створення дочірніх компаній).

IX МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ»

11-12 грудня 2015 року

Частина III

IX МЕЖДУНАРОДНАЯ
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ КОНФЕРЕНЦИЯ
«ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ЭКОНОМИКИ»

11-12 декабря 2015 года

Часть III

Заповісник
2015